

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 09-10-22000 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת יעל קלוגמן

XXXXXX שטרית

תובע

נגד

מיסטר ספרינקלר בע"מ

נתבעת

פסק דין

המחלוקת וטענות הצדדים

1. עניינה העיקרי של התביעה: הפרה נטענת של זכויות יוצרים של התובע, בכך שהנתבעת משתמשת בלוגו שעיצב עבורה, מבלי ששילמה לו את התמורה עבור עבודתו (ראשיתו של ההליך בתביעה קטנה – ת.ק. 3188/08 - שהועברה לבימ"ש השלום).
2. התובע, מר XXXXXX שטרית, הוא מעצב תעשייתי. הנתבעת, חב' מיסטר ספרינקלר ישראל בע"מ, עוסקת בהתקנת מערכות אוטומטיות לכיבוי אש באמצעות מתזים (ספרינקלרים), וכן בביצוע מערכות של צנרת של גזים רפואיים, תברואה ואחזקה. התובע טוען כי במרס 2008 פנה אליו בעלי הנתבעת, מר מוטי ריף, והזמין אצלו עיצוב של לוגו מסחרי (סמליל) חדש עבור הנתבעת, שיותאם למדבקות ולפריטי ניירת משרדית (לטענתו, סה"כ כשישה פריטים). ביום 13.4.08 העביר התובע אל הנתבעת הצעת מחיר ע"ס 800 דולר (כולל מע"מ), שאושרה על ידה (נספח א' לתצהירו). התובע טוען כי את ההשראה לעיצוב הלוגו הוא קיבל מתצלום היסטורי שמצא באתר אינטרנט בשם CPSC. התובע צירף לתצהירו דף של טקסט מתוך אתר זה (נספח ב' לתצהירו), אך ללא התצלום ההיסטורי שהזכיר. התובע טוען כי בעודו עובד על עיצוב הלוגו, ביקשה ממנו הנתבעת לעצב כ- 56 פריטים נוספים, כגון: מדבקות ללוחות פיקוד ולמכוניות, כרטיסי ביקור ועוד, שלא נכללו בהזמנה המקורית. התובע טוען כי הפנה את תשומת לבו של מר ריף לכך שהרחבת היקף העבודה תדרוש שעות עבודה נוספות, שחורגות מאלה שתומחרו בהצעת המחיר, וריף השיבו כי הוא מודע לכך.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 התובע טוען כי ביום 25.5.08 הוא הציג לפני מר ריף, ולפני מנכ"ל הנתבעת דאז, מר שחר בן עמי
2 ז"ל, דוגמאות מודפסות של עבודתו, שהיו לשביעות רצונם, ואף מסר להם דיסק עם החומר
3 כשהוא מוכן להדפסה. ריף לא הסכים לשלם לתובע סכום שעולה על סכום הצעת המחיר, ועל
4 כן עזב התובע את משרדי הנתבעת ונטל עמו את החומר שהביא.
5 במגעים נוספים בין התובע לבין מר בן עמי ז"ל סוכם כי התובע ימסור לנתבעת את החומר
6 שהכין, בצירוף תיקון נוסף שהתבקש לבצע, תמורת תשלום בסך 4,500 ₪ בתוספת מע"מ.
7 התובע טוען כי ביום 12.6.08 הוא נפגש עם מר בן עמי ז"ל ומסר לו את כל עבודותיו, על גבי שני
8 דיסקים. מר בן עמי אישר את העבודה ואישר את ביצוע התשלום לתובע (מסמך האישור, נספח
9 ד' לתצהיר התובע). התובע טוען כי השינוי היחיד שהתבקש לבצע, על ידי בית הדפוס, היה
10 המרת קובץ.
11 אין מחלוקת כי הנתבעת לא שילמה לתובע את הסכום שסוכם בינו לבין מר בן עמי, גם לאחר
12 שהתובע שלח אליה חשבונית מס בגינו.
13 התובע טוען כי הנתבעת עושה שימוש ביצירותיו באתר האינטרנט שלה, על גבי כלי הרכב שלה
14 והניירת שלה, וזאת מבלי ששילמה לו עבורן, ומבלי שקיבל את הקרדיט שמגיע לו בגין העיצוב
15 והיצירות שהשתמש בהם לצורך מיתוג מסחרי מחודש של הנתבעת.
16 התובע טוען כי בכך מפרה הנתבעת את זכות היוצרים שלו, וכן את הזכות המוסרית.
17 התביעה הועמדה על סך 130,000 ₪. בכתב התביעה נתבע סעד כספי של פיצויים בגין הפרת
18 זכויות היוצרים של התובע, בגין הפרת הזכות המוסרית, בגין אובדן מוניטין ובגין עוגמת נפש.
19 בסעיף 24 לתצהיר העדות הראשית של התובע צויין אף עניין אי תשלום השכר עבור עבודת
20 התובע, בסך 4,500 ₪ ומע"מ, על פי הסיכום עם מר בן עמי ז"ל; מרכיב כספי אשר לא נכלל
21 בכתב התביעה המתוקן.
22 בכתב התביעה נתבע סעד נוסף: צו מניעה קבוע שיאסור על הנתבעת להשתמש ביצירותיו של
23 התובע, כל עוד לא פרעה את מלוא סכום פסק הדין; אולם ב"כ התובע הודיע שהוא מבטל את
24 התביעה לסעד זה, שאינו בסמכותו של בימ"ש השלום (ראו בעמ' 1 לפר'; וכן דברי ב"כ התובע,
25 בעמ' 17 לפר').

26
27 3. הנתבעת כופרת בקיומה של זכות היוצרים שהתובע טוען לה.
28 הנתבעת טוענת כי הזמינה אצל התובע שירותי גרפיקה, וכי המחלוקת בין הצדדים לא היתה
29 מתעוררת כלל, אילו מסר לה התובע את העבודה בפורמט ובקבצים שמתאימים להפקה בבית
30 הדפוס, כפי שהיה עליו לעשות.
31 הנתבעת מצביעה על כך שמלכתחילה הגיש התובע תביעה קטנה, שבה תבע כ- 7,800 ₪, תשלום
32 עבור שירותי הגרפיקה שהזמינה אצלו, אך ברור כי התובע עצמו לא ראה את עבודת הגרפיקה
33 שבה מדובר כיצירה שמוגנת על ידי דיני זכויות היוצרים. לפיכך טוענת הנתבעת כי
34 העצמת התביעה והסטת עניינה ממחלוקת בעניין תשלום עבור שירותי גרפיקה אל "מגרש דיני
35 זכויות היוצרים" – כפי שנעשה עם העברת התביעה לבימ"ש השלום – היא חסרת בסיס.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 בעליה ומנהלה של הנתבעת, מר ריף, מוסר בתצהירו כי הקים את הנתבעת בארץ בשנת 1993
2 (לאחר שבשנת 1988 הקים בחו"ל חברה דומה), וכי הנתבעת היא מהחברות המובילות במשק
3 בתחומה וביצעה אלפי פרויקטים עבור גורמים ממשלתיים ועבור גורמים מסחריים גדולים.
4 מר ריף מצהיר כי מאז תחילת פעילותה עושה הנתבעת שימוש במתן בתוך הלוגו שלה, במצורף
5 לשם החברה (לדוגמה, **המוצג נ/ 2**; וכן מסמך משנת 1996, **נספח נ/ 1** בתיק המוצגים של
6 הנתבעת. המסמכים שבתיק המוצגים שהגישה הנתבעת ייקראו: **נספחים**, להבדילם ממוצגים
7 שהוגשו במהלך דיון ההוכחות, אשר ייקראו: **מוצגים**).
8 לאחר כעשרים שנות פעילות חפץ ריף לשנות את הלוגו של הנתבעת באופן שישקף את
9 התפתחותה לתחומים נוספים על תחום המתזים שעמו היא מזוהה. הנתבעת פנתה לשם כך אל
10 מעצבת, אך הלוגו שעיצבה לא תאם את כוונותיו ועל כן נדחה על ידי הנתבעת (הלוגו שנדחה
11 צורף כנספח נ/ 2 בתיק המוצגים של הנתבעת).
12 עובדת לשעבר של הנתבעת קישרה בין ריף לבין התובע, שהוא קרוב משפחה. לתובע לא היה
13 ניסיון קודם לצורך העבודה שנדרשה, אך הוא שיכנע את ריף למסור לו את העבודה והדגיש את
14 חשיבותה עבורו. מר ריף טוען כי הדגיש בפני התובע, שהנתבעת זקוקה לחומר בדחיפות, וכי
15 עליו להיות מוכן להדפסה תוך כשלושה שבועות. התובע התחייב לעמוד בלוח זמנים זה.
16 הנתבעת הזמינה אצל התובע את עיצוב הלוגו החדש וכן עריכה של ניירת דרושה. על פי הצעת
17 המחיר של התובע, מחיר עיצוב הלוגו היה 300 דולר, ומחיר העבודות הנוספות, שהתובע הכתיר
18 בהצעת המחיר שלו: "ניירת עריכה" - 390 דולר; ובסה"כ - 800 דולר, כולל המע"מ.
19 הנתבעת טוענת כי הן בשלב המשא ומתן, והן לאחר מכן, התובע מעולם לא טען לזכויות יוצרים
20 בלוגו או בחומרים האחרים שהוזמנו, והיה ברור כי הזכויות הן של הנתבעת, וכי היא תהא
21 רשאית להשתמש בחומרים אלה כראות עיניה.
22 מר ריף מצהיר כי התובע הציג מספר דוגמאות שעיצב, אך אלה לא תאמו את כוונתו ונדחו.
23 בין היתר, התובע הציע סמלילים בתלת-מימד, שלא היו ניתנים ליישום על גבי מדי העבודה של
24 עובדי הנתבעת, ועל כן היו בלתי מתאימים מלכתחילה. בנספח נ/ 4 בתיק המוצגים של הנתבעת
25 מוצגות ההצעות של התובע אשר נדחו.
26 בשלב זה החליט ריף כי הלוגו החדש יעוצב בדוגמת מתן, בהיבט-על. הוא העביר אל התובע
27 תצלום מתוך קטלוג של יצרן מערכות כיבוי מחו"ל והנחה את התובע כיצד לבצע את הלוגו,
28 לרבות הצבעים ואופן הכיתוב. עותק של התצלום האמור הוא נספח נ/ 5 בתיק המוצגים של
29 הנתבעת. על דף התצלומים כתב ריף לתובע הנחיות שפותחות בקריאה: **"xxxxx תתעורר!!!"**.
30 בהמשך כתב ריף: **"חבל על זמן. אנחנו לא בכיוון, חייב לסיים המשחקים, לוחצים עלי לקבל**
31 **המדבקות, והכל מתעכב. תבצע על פי התמונה"**... בהמשך כתב ריף הנחיות בדבר פרטים שונים
32 של אופן הכיתוב שצריך להופיע בלוגו.
33 התובע טען בעדותו (בעמ' 10 לפר') כי הוא לא קיבל את המסמך שבנספח נ/ 5, וכי ראה אותו
34 לראשונה רק לאחר שהגיש את התביעה הקטנה.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 ריף טוען שהתיקונים שנדרשו תוך כדי העבודה היו בשל טעויות שעשה התובע, כפי שמודגם
2 בדפי ההערות שבנספח נ/ 6 בתיק המוצגים של הנתבעת. הנתבעת טוענת כי שעות העבודה
3 הנוספות, שעבורן דרש התובע תוספת תשלום, נבעו במידה רבה מאותן טעויות שלו, ועל כן לא
4 היתה הצדקה לדרישת תוספת התשלום.
5 בשלהי חודש מאי 2008 המציא התובע דיסק עם חומרי עבודתו, אך הסתבר שהם לא הוכנו
6 באופן שנדרש לשם הפקה בבית הדפוס, ובית הדפוס ביצע את העיצוב והעריכה הגראפית
7 שנדרשו. התובע התחייב לבצע את ההתאמות שיאפשרו הפקת החומר בדפוס.
8 בראשית יוני 2008 דרש התובע תוספת תשלום, והנתבעת נענתה לדרישותיו בשל לחץ הזמן שבו
9 היתה נתונה לגבי קבלת החומר, שנדרש לצורך מסירת פרוייקט "קונקורד" שהנתבעת ביצעה.
10 עניין זה היה ידוע לתובע. בתצהירו של ריף נאמר כי במסגרת פרוייקט זה היה על הנתבעת
11 להתקין מערכות של צנרת לגזים רפואיים, חמצן, אוויר נקי, מספר סוגים של צנרות מים, וכן
12 צנרת כיבוי אש ומתזים. התקן מחייב הדבקת מדבקות על כל סוגי הצנרת הללו, לרבות סימון
13 של כל שינוי כיוון בזרימה. בשל הליקויים והעיכובים בעבודת התובע, לא היו המדבקות
14 הדרושות מוכנות בעוד מועד, דבר שאילץ את הנתבעת להשקיע עשרות שעות עבודה על מנת
15 לפתוח תקורות מונמכות שכבר נסגרו, כדי להדביק את המדבקות הדרושות על גבי כל סוגי
16 הצנרת.
17 בסופו של דבר סוכם עם התובע תשלום בסך 4,500 ₪ ומע"מ, אך התובע לא עמד בהתחייבותו
18 ולא ביצע המרה של קובצי הלוגו לקובצי POSTSCRIPT כפי שנדרש לצורך הפקת העבודה
19 בדפוס, ובסופו של דבר בית הדפוס הוא שביצע את העיצוב והעריכה הגרפית, שהיה על התובע
20 לבצע.
21 עוד טוענת הנתבעת כי התובע מציג שלא כהווייתו את אישורו של מר בן עמי לתשלום הסכום
22 של 4,500 ₪ ומע"מ. לטענתה, מר בן עמי היה חסר כל ידע בעניין הגרפיקה, ועל כן הבהיר
23 לתובע, שהדיסקים יועברו לבדיקה בבית הדפוס. שם הסתבר כי התובע לא ביצע המרות
24 והתאמות שהתחייב לבצע, על מנת להתאים את הקבצים להפקה בדפוס, ולמעשה מסר לנתבעת
25 חומרים שהם כאבן שאין לה הופכין.
26 על פי כל הדברים הללו, טוענת הנתבעת כי עיצוב הלוגו אינו כלל רעיון של התובע או פרי
27 מחשבתו, אלא הוא מבוסס על רעיון שהגה ריף, לאחר שנוכח כי הצעותיו של התובע אינן
28 תואמות כלל את כוונותיו ואת צורכי הנתבעת.
29 לפיכך טוענת הנתבעת כי אין כאן יצירה שמקנה לתובע זכויות יוצרים על פי הדין.
30 לחלופין טוענת הנתבעת כי גם אם תידחה עמדתה, ותוכר זכות יוצרים של התובע לגבי הלוגו
31 שעיצב – אזי כופרת היא בטענת התובע, כאילו בהתקשרות בין הצדדים הותנתה זכותה של
32 הנתבעת להשתמש בלוגו בכך שתפרע לתובע את מלוא התמורה שתבע.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 הנתבעת טוענת כי היתה הסכמה ברורה בין הצדדים, שיש לה זכות להשתמש בתוויות ובשאר
2 החומרים, שבהם מופיע הלוגו, מייד עם מסירת העבודה לידיה, וזכות שימוש זו לא הותנתה
3 בתשלום התמורה לתובע.
4 לגבי 56 הפריטים, שהתובע טוען שהוזמנו כפריטים נוספים, וכי קמה לו זכות יוצרים לגבי כל
5 אחד מהם; טוענת מנגד הנתבעת כי מדובר במדבקות שמכילות כיתובים ואיורים פונקציונליים,
6 בהתאם לדרישות תקני הבטיחות. תצלומים של מדבקות אלה צורפו
7 כנספח נ/ 8 בתיק המוצגים של הנתבעת. מדובר במדבקות על גבי סוגים שונים של מיכלי-
8 חומרים או של צנרת, או עמדת כיבוי אש, שעליהן כיתובים כגון: "חנקן"; "ניטרוס אוקסיד";
9 "תחנת שליטה לספרינקלרים"; "עמדת כיבוי אש"; "כיוון זרימה" עם חץ-כיוון; וכיוצ"ב.
10 הנתבעת טוענת כי מדבקות אלה היו בשימוש זה מכבר, כי הן נדרשות בהתאם לתקני בטיחות
11 וכדומה, וכי אינן מהוות כלל נושא לזכויות יוצרים.

העדויות

12
13
14
15 4. אפתח בעניין תצהירו של מר שחר בן עמי ז"ל, שהיה מנכ"ל הנתבעת במועד הרלבנטי, והוא
16 אשר הגיע עם התובע להסכמה בעניין הסכום שישולם לו תמורת עבודתו.
17 מר בן שחר היה אמור להעיד מטעם התובע, ואף הומצא תצהיר עדות ראשית חתום על ידו, אך
18 טרם אומת על ידי עורך-דין.
19 למרבה הצער, נהרג מר בן עמי ז"ל בתאונה במרס 2012, טרם שמיעת ההוכחות. ב"כ התובע
20 ביקש להסתמך על תצהירו כ"אמרת נפטר", על פי החריג לכלל האוסר עדות שמיעה. בקשה זו
21 הושארה לדיון במהלך שמיעת התיק (החלטה מיום 21.5.12); ולמעשה – לטיעון בכתב
22 בסיכומים.
23 ב"כ התובע טוענים בסיכומיהם כי קבלת תצהירו של הנפטר כראייה אפשרית לפי שני חריגים
24 לכלל הפוסל עדות שמיעה: האחד – כי מדובר באמרת נפטר במילוי תפקידו; והשני – כי מדובר
25 באמרת נפטר כנגד עניינו.
26 אני סבורה כי חריגים אלה אינם עומדים בענייננו: על פי מועד הגשתם של התצהירים מטעם
27 התובע, עולה כי תצהירו של מר בן עמי ז"ל נערך בשלהי שנת 2011. מועד זה הוא כשלוש וחצי
28 שנים לאחר האירועים מושא התביעה. מתצהירו של המנוח (סעיף 2) עולה כי בעת עריכת
29 התצהיר הוא לא שימש עוד בעל תפקיד בנתבעת. לפיכך, התצהיר אינו בגדר אמרה שנערכה תוך
30 מילוי תפקידו, ובשיגרת עבודתו, כפי שטוענים ב"כ התובע; אלא זו אמרה שנערכה לאחר
31 הפסקת הקשר בין המנוח לבין הנתבעת.
32 מאותו טעם אין מדובר באמרת נפטר "נגד עניינו", כפי שמחייב החריג לכלל הפסילה. אמרה
33 שנערכה לאחר שהמנוח עזב את הנתבעת; ובהעדר ידיעה באילו נסיבות עזב אותה; אינה – על
34 פניה – אמרה "נגד עניינו".

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

להמחשת דברים אלה, אין טוב מכתב ההגנה, שהוגש על ידי מר בן עמי המנוח, ביחד עם מר ריף, כנגד התביעה הקטנה שהגיש התובע (התביעה הקטנה הוגשה כנגד החברה הנתבעת וכנגד בעליה, מר ריף, והמנכ"ל שלה, מר בן עמי).

בכתב ההגנה, שהגישו מר ריף ומר בן עמי, נכתב, בין היתר, כי התובע "לא הצליח לעצב לוגו... והעתיק מיצרן הספרינקלרים שרטוט של חלק מהמתז כפי שהועבר על ידו" (ההדגשה שלי – י.ק.).

דברים אלה מצביעים על כך שהאינטרס של מר בן עמי המנוח, בעת שערך את תצהירו דן, היה שונה, ואף מנוגד, לאינטרס שהיה לו קרוב לשלוש שנים קודם לכן (בינואר 2009, מועד כתב ההגנה האמור), כאשר שימש מנכ"ל הנתבעת.

במילים אחרות, לא זו בלבד שאין מדובר באמרת נפטר כנגד עניינו, אלא ההיפך מכך. זאת ועוד, קבלת תצהירו של מר בן עמי ז"ל כראייה אינה דרושה גם לגוף העניין, כפי שמציינים ב"כ התובע עצמם. הטעם לכך הוא שהעובדות המהותיות, שמוסר המנוח בתצהירו, אינן שנויות כלל במחלוקת: כי הנתבעת עושה שימוש בלוגו שהתובע ביצע עבורה, וכי הנתבעת לא שילמה לתובע עבור עבודתו. עוד אין מחלוקת כי הסיכום בין התובע לבין מר בן עמי ז"ל היה לתשלום בסך 4,500 ₪ ומע"מ.

לגבי השאלה שבלב המחלוקת: האם הלוגו שעיצב התובע מקים לו זכות יוצרים, אם לאו – אין באמור בתצהירו של המנוח כדי לסייע.

תצהירו של מר בן שחר ז"ל לא ישמש, איפוא, ראייה, כיוון שאין מתקיימים בו התנאים של חריג "אמרת נפטר", לכלל הפוסל עדות שמיעה; ומה גם שהעובדות המהותיות שעליהן הצהיר אינן שנויות במחלוקת.

5. התובע אישר בעדותו כי לא היה לו כל ניסיון קודם בעיצוב לוגו (סמליל) עבור גוף עסקי. הוא אישר כי המחיר שביקש עבור עיצוב הלוגו בלבד, היה 300 דולר. לגבי ההזמנה של "ניירת עריכה", שבהצעת המחיר שלו, הסביר התובע כי התבקש להכין מדבקות ומסמכים של הנתבעת, שעליהם צריך להופיע הלוגו, שהיה אמור לעצב, ואף סמלילים נוספים לפי הצורך (כמו למשל – תו תקן, במקומות שנדרש). התובע העיד כי עבודה זו מצריכה שינוי צבעים ובניית המסמך, וכי הוא העריך אותה בשש שעות עבודה, על פי מספר הפריטים שנכללו מלכתחילה בהזמנה של "ניירת עריכה".

התובע אישר כי עניין זכויות היוצרים לא נדון כלל בינו לבין הנתבעת. לשיטתו, ברור כי זכויות היוצרים שייכות ליוצר עד קבלת התשלום עבור העבודה.

התובע אישר כי ריף אמר לו, שהנתבעת זקוקה לעבודה "כמה שיותר מהר". התובע העריך כי עיצוב הלוגו יארך כשבוע, ולאחר שיאושר הלוגו, יידרשו עוד כשש שעות עבודה על "ניירות העריכה".

אציין לעניין זה כי חלף כחודש וחצי בין מועד הצעת המחיר של התובע (13.4.08) לבין יום 22.5.08, המועד שבו, לטענת התובע, הוא הציג לפני מנהלי הנתבעת חומר מוכן.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 התובע העיד כי ידע שעליו לספק את החומר בפורמט שמיועד להפקה בדפוס, כיוון שכך נכון
2 לעשות, למרות שלטענתו לא סוכם הדבר במפורש.
3 **המוצג ת/ 1** הוא תצלום של הלוגו, עבודת התובע, בצורתו הסופית.
4 במרכזו של הלוגו, דמוי הפרח, יש בליטה שעליה "הושתל" הלוגו הקודם של הנתבעת, בדמות
5 מתז, וזאת על מנת ליצור שייכות בין הלוגו הקודם לבין הלוגו החדש, באופן שלקוחות החברה
6 יזהו ושייכו אליה את הלוגו החדש (נקודה זו אינה במחלוקת. ראו בסעיף 11 לתצהירו של מר
7 ריף; ובעדותו של התובע, בעמ' 11 לפר').
8 התובע אישר כי הלוגו שב-ת/ 1 שונה במהותו מהצעות-הלוגו שלו אשר בנספח נ/ 4 בתיק
9 המוצגים של הנתבעת, הן ברעיון והן בצורה.
10 התובע טען כי לעיצוב שב-ת/ 1 הוא הגיע ביחד עם ריף, לאחר מספר דוגמאות שהציע.
11 התובע העיד כי את ההשראה לעיצוב הלוגו הוא שאב מתצלום של מתז משנות ה-50, שמצא
12 באתר של CPSC. כפי שצויין לעיל, התובע צירף לתצהירו רק טקסט מילולי מהאתר האמור,
13 אך לא צירף את תצלום המתז ששימש לו השראה. הנתבעת צירפה תצלום זה, בנספח נ/ 13
14 שבתיק המוצגים שלה. התובע אישר בעדותו כי התצלום שבנספח זה הוא אמנם אותו תצלום
15 שממנו שאב את ההשראה ללוגו שעיצב.
16 בדף התצלומים שבנספח נ/ 13 האמור מופיע הן תצלום של המתז הישן עצמו, בהיטל-צד; והן
17 תצלום שהוא היטל-על של ראש המתז האמור, שהוא דמוי פרח. אותם תצלומים מובאים,
18 בצבעים, גם בנספח 4 לחוות דעת המומחה מטעם הנתבעת. תצלום צבעוני של היטל-העל, דמוי-
19 הפרח, של ראש המתז, מובא גם כתצלום מס' 1 בנספח 3 לחוות דעת המומחה.
20 התצלום של היטל-העל, דמוי-הפרח, ייקרא להלן: **התצלום מאתר CPSC**.
21 ה"פרח" שבלוגו אשר ב- ת/ 1, הוא הפרח שבתצלום מאתר CPSC.
22 התובע העיד מה ביצע בתצלום מאתר CPSC: **"זה לא שלקחתי את התצלום מהאתר והצגתי
23 אותו כהצעת. לקחתי את הפריט כפי שמופיע באתר הנ"ל. בניתי אותו בתכנת תלת מימד.
24 שיניתי צבעים, זוויות"** (בעמ' 9 לפר').
25 הנתבעת המציאה חוות דעת מומחה של מר אחיה גריזים, בעל תואר שני בעיצוב תעשייתי
26 (להלן: **המומחה**).
27 בסעיף 3 של חוות דעתו מתאר המומחה כיצד בדק אם הלוגו שעיצב התובע (המוצג ת/ 1) מהווה
28 העתקה של התצלום מאתר CPSC, אם לאו: **"לצורך ההבחנה בעבודה זאת, אם זאת השראה
29 או העתקה, פתחתי את תמונת הספרינקלר המופיעה באתר חברת CPSC, שמשם טען התובע
30 שקיבל את ההשראה ללוגו. את התמונה פתחתי בתוכנת פוטו שופ. על גבי התמונה הצבתי את
31 התמונה של הלוגו, ולהפתעתי מצאתי שהלוגו תואם למבנה של הספרינקלר באופן מוחלט,
32 העתקה כמעט מושלמת של תמונת הספרינקלר. נספחים 3 – 4. קו המתאר של הלוגו הועתק
33 באופן מושלם מתמונת הספרינקלר באתר CPSC, הרדיוס הפנימי של הספרינקלר גם הוא**

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 הועתק בדיוק, אפילו כיווני האור והצל על האובייקט הועתקו, וכנ"ל העמדת הטקסט התלת
2 מימדי סביב לרדיוס הפנימי.
3 לסיכום סעיף זה, ברור שבלוגו שביצע התובע, לא נעשה תהליך של הפשטה וסיגנון, והוא
4 הועתק כמו שהוא מהתמונה של הספרינקלר באתר".
5 ב"כ הנתבעת עימת את התובע עם דברים אלה שבחוות דעת המומחה, שמומחים בתצלומים
6 שבדף ה"פוטו שופ" (נספח 3 לחוות הדעת), ובתצלומים מתוך אתר האינטרנט של CPSC
7 (נספח 4 לחוות הדעת); כיוון שדברי התובע בדבר האופן שבו עיצב את הלוגו, על פי ההשראה
8 ששאב מהתצלום מאתר CPSC, אינם מתיישבים עם המפורט בחוות דעת המומחה.
9 התובע השיב: "לא צילמתי וציירתי מסביב, אלא בניתי קובץ חדש שבו "ציירתי" מחדש את
10 הפריט לפי הגרפיקה שלי, כדי שאוכל לערוך בו שינויים" (בעמ' 10 לפר').
11 לבקשת ב"כ התובע, התרתי לתובע להרחיב תשובה זו, במסגרת החקירה החוזרת, ואלה דבריו:
12 "הסתכלתי בפריט שבאתר כשהוא מול עיני והשתמשתי בקווי המתאר החיצוניים. אני
13 מסתכל ובונה בתוכנה שלי. כאשר בניתי את ה"ציור/קווי דמות", אז כבר יש לי את הקובץ
14 [ש]לי שאיתו אני עובד" (בעמ' 16 לפר').
15 אולם בתשובות אלה של התובע, לרבות בתשובה המשפרת בחקירה החוזרת, אין מענה
16 למסקנתו של המומחה – שהסיק לאחר השוואה בדרך של הצבת תמונה על גבי תמונה, כמפורט
17 בחוות הדעת - כי בפועל לא ערך התובע "שינויים" בתמונה שבתצלום מאתר CPSC, שאותה
18 "צייר מחדש", לשיטתו.
19 התובע לא הפריך את הדברים המפורטים בחוות דעת המומחה, אשר מגובים בתצלומים
20 שבנספחים 3 ו-4 לחוות הדעת; ולפיהם לא השתמש התובע רק בקווי המתאר החיצוניים של
21 התצלום מאתר CPSC, כפי שטען, אלא העתיק בדיוק גם את הרדיוס הפנימי של המתז, וגם
22 את כיווני האור והצל שעל היטל-העל של המתז, ואף את העמדת הטקסט התלת מימדי סביב
23 לרדיוס הפנימי של ה"פרח" שבתצלום מאתר CPSC (הטקסט עצמו הותאם לנתבעת, והוא
24 תואם את הנחיותיו של מר ריף בנספח נ/ 5 שנזכר לעיל, אך אופן העמדת הטקסט סביב הרדיוס
25 פנימי של ה"פרח" זהה לזה שבתצלום מאתר CPSC).
26 התובע לא נתן איפוא מענה כנגד מסקנתו של המומחה כי התובע העתיק, כמות שהוא, את
27 תצלום היטל-העל של המתז, מהתצלום מאתר CPSC.
28 התובע נחקר גם בעניין המחלוקת הכספית שהיתה לו עם הנתבעת לגבי שכר עבודתו.
29 התובע אישר כי בתביעה הקטנה הוא תבע רק את שכר עבודתו ולא טען להפרת זכויות יוצרים
30 שלו.
31 התובע אישר כי בפריטים של "ניירת עריכה", לרבות 56 הפריטים שלטענתו הוספו על ההזמנה
32 המקורית, הלוגו שמופיע הוא אותו לוגו שעיצב, אך ציין כי כל מדבקה מחייבת לפתוח קובץ
33 נפרד במחשב.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 התובע טען כי ביצע את המרת הקובץ, שנדרשה על ידי בית הדפוס, וכי עמד בקשר בעניין זה עם
2 הגרפיקאית, גב' דורית, מבית הדפוס.
3
4 6. בחקירה הנגדית שערך ב"כ התובע למומחה, הוא שאלו בהרחבה על היבטים שונים של עבודת
5 גרפיקה ושל עיצוב תעשייתי, לרבות תוכנות מחשב שקשורות בעבודות אלה, אך לשאלות אלה
6 אין השלכה על המחלוקת שעומדת לדיון, קרי: האם הלוגו מושא התביעה מהווה העתקה של
7 התצלום מאתר CPSC, או שהוא יצירה מקורית של התובע.
8 בחוות דעתו ביקר המומחה פרטים בלוגו שעיצב התובע, ובאופן עבודתו, שהם לדעת המומחה
9 בלתי מקובלים או שגויים (כגון: הכנסת הלוגו הקודם של הנתבעת במלואו וללא שינוי אל תוך
10 הלוגו החדש; שימוש בתוכנות שלדעת המומחה בלתי מתאימות); אולם לא אלה הנושאים
11 שחשובים להכרעה במחלוקת אם קמה, או לא קמה, לתובע **זכות יוצרים** לגבי הלוגו מושא
12 התביעה.
13 אף שאלות שהציג ב"כ התובע למומחה, לגבי הלוגו שלו-עצמו, ולגבי עבודות שמופיעות באתר
14 האינטרנט שלו, אינן תורמות לבירור המחלוקת בענייננו, כיוון שאין עומדת לדיון טענה של
15 המומחה בדבר זכות יוצרים שלו, בלוגו של עצמו, או בלוגו אחר (בדמות קנקן קפה), שב"כ
16 התובע שאל את המומחה לגביו (ראו לעניין זה את הערת ב"כ הנתבעת, בעמ' 22 לפר').
17 השאלה שעומדת להכרעה בהליך דנן היא, כאמור: האם קמה **לתובע** זכות יוצרים בלוגו ת/1.
18 נקודה חשובה לעניין זה היא השוני בין "**מעצב**" לבין "**ביצועיסט**", שעליו עמד ב"כ התובע
19 בחקירה הנגדית שערך למומחה. לבקשת ב"כ התובע, הסביר המומחה את השוני בין השניים:
20 "**ביצועיסט זה אדם שמבצע את מה שהמעצב הגרפי עיצב. גם מעצב תעשייתי יכול לתת**
21 **לביצועיסט לבצע את מה שהוא עיצב**" (בעמ' 19 לפר'). המומחה אישר כי אף הוא עצמו נוהג
22 לעבוד עם ביצועיסט.
23 ב"כ התובע הציג למומחה שאלה, כדי לחדד את עניין השייך של "היצירתיות", למעצב או
24 לביצועיסט: "**אם הייתי מתאר לך מעצב גרפי שפוחד ממחשבים, מצייר על ניירות, כמו פעם,**
25 **ציור של לוגו, ונותן אותו לביצועיסט כדי שיבצע במחשב ויכין אותו לדפוס. הייתי מבקש**
26 **להצביע, בעבודה של מי מהם מצוייה היצירתיות?**"
27 על כך השיב המומחה, מניה וביה: "**המעצב**".
28 אם כך - הציג ב"כ התובע למומחה - התובע הוא אותו מעצב, שאולי לא הכין את העבודה
29 לדפוס בתוכנה הנדרשת, או לא עשה כפי שצריך את כל עבודות הגרפיקה הנלוות, אך עדיין
30 היצירה היא שלו. על כך השיב המומחה: "**אני סבור שלא היתה כאן יצירה של התובע. בכפוף**
31 **לעמדתו זו, לשאלתך הכללית - היצירה היא, כפי שאמרתי, של המעצב**" (בעמ' 20 לפר').
32 בתשובה לשאלותי בעניין זה הבהיר המומחה את דעתו, כי התובע הוא רק "הביצועיסט" של
33 הלוגו מושא התביעה, אך אינו "המעצב" שלו.
34

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 "ש. אם כך, מי המעצב של הלוגו?
2 ת. הלוגו הזה הוא העתקה, אחד לאחד, מהאתר של CPSC". ...
3 ש. אם כך, מה שאתה מתכוון הוא שללוגו ת/ 1 אין בעצם "מעצב", כי התובע לא עיצב אותו?
4 ת. נכון. אני טוען שהתובע ביצע בסך הכל העתקה אחד על אחד מהתצלום שבאתר, וזה לא
5 נקרא עיצוב לוגו. דורית לא היתה צריכה לבצע מחדש עבודה גרפית לגבי הלוגו, כי העבודה הזו
6 כבר היתה מבוצעת, אך אני אומר של"לוגו" ת/ 1 אין מעצב". ...
7 ובהמשך – "... זה לא רלבנטי אם העתיק במחשב או עשה זאת חיצוני, העתקה זו העתקה, וזה
8 שולל את היצירתיות שדרושה לעיצוב לוגו" (בעמ' 24 לפר').
9 המומחה הבהיר, בחוות דעתו ובעדותו, כי "היצירתיות" בעיצוב הלוגו מתבטאת בהפשטה
10 ובסיגנון, בהתייחס לאובייקט ששימש מקור השראה ללוגו. בנספח 5 לחוות דעתו מביא
11 המומחה שלוש דוגמאות לסמילים, שיש בהם הפשטה וסיגנון כזה (הלוגו של חב' אפל, של חב'
12 דלק אלון ושל חב' NBA).
13 על פי חוות דעתו, העבודה שביצע התובע נעדרת מרכיבים יצירתיים אלה, ואינה אלא העתקה,
14 או עבודת "ביצועיסט", של התצלום מאתר CPSC.
15
16 7. מר ריף נשאל בחקירתו הנגדית לגבי טענתו כי התובע לא מסר לנתבעת את החומרים בפורמט
17 שמיועד להפקות-דפוס. הוא השיב כי כשמסר את העבודה לבית הדפוס, בפורמט שבו מסר
18 אותה התובע, "הכל יצא בצבעים משוגעים", ועשרות אלפי מדבקות הודפסו לריק (בעמ' 24
19 לפר').
20 הוא העיד כי בעקבות טענתו של התובע, כי בית דפוס זה "אינו יודע לעבוד", מסרה הנתבעת את
21 ביצוע העבודה לבית דפוס אחר, שבו עבדה הגרפיקאית דורית. דורית טענה שהתובע העביר את
22 העבודה בקובץ שאינו "מדבר" עם המדפסת, ודורית היתה צריכה לבצע עיצוב על מנת לאפשר
23 הפקת העבודה בבית הדפוס.
24 מר ריף אישר כי מלכתחילה חפץ לשנות את הלוגו של הנתבעת, באופן שלא יהיה בדמות מתז,
25 אך – "כשלא עמד בזמנים, וזה לקח שבועות, והזמן לחץ לנו – אז אמרתי לו: תעשה מתז
26 ונגמור עם זה" (בעמ' 25 לפר'; כזכור, הלוגו הקודם של הנתבעת היה מתז).
27 לגבי דף הקטלוג, נספח נ/ 5 בתיק המוצגים של הנתבעת, העיד ריף כי ניתן למצוא באינטרנט
28 תצלומים מאתרים של יצרני מתזים, שמספרם קטן. לדבריו, הוא שוחח עם התובע על המתזים
29 שנראים בתצלום זה, כבסיס ללוגו שהתובע יעצב.
30 מר ריף אישר כי הנתבעת משתמשת בלוגו שקיבלה מהתובע. לשאלה מדוע לא שילם לתובע
31 עבור עבודתו, השיב ריף כי הוא "מנסה לשלם מהיום הראשון", אך התובע לא היה מוכן לקבל
32 את התשלום בסך 4,500 ₪ ומע"מ, שסוכם בזמנו עם מר בן עמי ז"ל, אלא דרש סכומים נוספים,
33 ועל כן לא הושגה הסכמה, לא בשלב שקדם לתביעה הקטנה ואף לא על פי המלצתו של ביהמ"ש
34 בהליך התביעה הקטנה.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

דיון

8. חוק זכות יוצרים, התשס"ח – 2007 (להלן: **חוק זכות יוצרים**), נכנס לתוקף ביום 25.5.08. הוראות המעבר לגבי תחולת החוק מצויות בסעיף 78 שלו. בסעיף 78 (א) נקבע הכלל: **"הוראות חוק זה יחולו גם לגבי יצירה שנוצרה לפני יום התחילה, בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ב) עד (י)"** (ההדגשה שלי - י.ק.).
- הוראות הסעיפים הקטנים (ב) עד (י) של סעיף 78 לחוק זכות יוצרים אינן חלות בענייננו, ולפיכך – לנוכח ההוראה שבסעיף 78 (א) לחוק – נראה כי חוק זכות יוצרים חל על ענייננו. ב"כ הצדדים סבורים כי הדין שחל הוא הדין הקודם (חוק זכות יוצרים, 1911 ופקודת זכות יוצרים, 1924), אך בסיכומיהם הם לא הסבירו מדוע אין חל חוק זכות יוצרים, על פי סעיף 78 (א) האמור.
- אין לעניין זה חשיבות בהתייחס אל לב המחלוקת שעומדת להכרעה, היינו: האם קמה לתובע זכות יוצרים בלוגו מושא התביעה. השאלה המכרעת לעניין זה היא שאלת **המקוריות**: האם הלוגו הוא יצירה מקורית של התובע או העתקה. לעניין זה אין שוני בין הדין הקודם לבין חוק זכות יוצרים.
9. בסעיף 4 (א) (1) לחוק זכות יוצרים נקבע כי זכות יוצרים תהא ב"**יצירה מקורית**" (שהיא יצירה ספרותית, יצירה אמנותית, יצירה דרמטית או יצירה מוסיקלית...). הלוגו שבו עסקין בא בגדר ההגדרה של "יצירה אמנותית" על פי סעיף 1 לחוק זכות יוצרים. הדרישה בדבר **מקוריות היצירה**, כתנאי-בסיס לקיומה של זכות היוצרים, משותפת לכל סוגי היצירות הללו. ואמנם, לב המחלוקת הוא בשאלה: האם מתקיימת, או אין מתקיימת, בעבודתו של התובע **המקוריות** שהכרחית כדי להקים לו זכות יוצרים.
10. ב-ע"א 360/83 סטרוסקי בע"מ ואח' נ. גלידת ויטמן בע"מ ואח' (פ"ד מ' (3), 340), נאמר: **"הגת זכות יוצרים אינה ניתנת עבור רעיון מופשט אלא עבור ביטוי המוחשי של רעיון. ביטוי זה צריך שיהיה מקורי. ... כל שנדרש הוא, שהיצירה לא תהיה מועתקת מיצירה אחרת, אלא שמקורה יהיה ביוצרה, במחברה".** ...
- "אם, למרות השימוש שעשה המחבר בנושא קיים, השקיע ביצירה די מאמץ וכישרון עצמאיים משלו, שמקורם בו, תהיה היצירה מוגנת"** (שם, בעמ' 346).
- עוד פסק ביהמ"ש העליון: **"המקוריות היא העיקר, ולא די בהשקעה של מאמץ, של זמן או של כישרון כדי להצדיק הגנת זכות יוצרים"** (ע"א 2790/93 EISENMAN נ. קימרון ואח', פ"ד נ"ד (3), 817, בעמ' 829).

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

ב-ע"א 513/89 אינטרלגו נ. EXIN LINE BROS. ואח' (פ"ד מ"ח (4), (133), דן ביהמ"ש בויכוח בין "גישת ההשקעה" (או: "הזיעה"), שגורסת קיומה של זכות יוצרים לשם הגנה על העבודה שהושקעה ביצירה; לעומת "גישת היצירתיות", ששואפת להשיג מטרה חברתית של הרחבת מעגל הביטויים, ועל כן דורשת גם יצירתיות: "על פי גישה זו לא די ב"זיעה", ויש צורך במשהו מעבר לזה כדי להקנות הגנה למאמץ המנטלי של היוצר. יש צורך במקוריות. הדגש הוא על סוג ההשקעה (יצירתיות), ולא על הכמות שבה" (שם, בעמ' 164; ההדגשות במקור).

על פי התכלית של דיני זכויות היוצרים, והצורך לאזן בין אינטרסים חברתיים מתחרים, הכריע ביהמ"ש לטובת דרישת היצירתיות: "לאור מטרתם של דיני זכויות יוצרים, כפי שהוצגה לעיל, ברור כי המסקנה היא שאין די בהשקעה בלבד כדי להצדיק הענקת הגנה של זכות יוצרים לביטוי" (שם, בעמ' 165; ההדגשה במקור).

בהמשך פסק דינו ממחיש כב' הנשיא שמגר הכרעה זו: "עצם השקעת מאמץ, זמן או כישרון אינו יכול להבטיח שמדובר בביטוי אשר שווה ערך למחיר החברתי. דוגמה קלאסית לכך היא המקרה שבו מדובר בהעתקה הדורשת כישרון ומאמץ. לא יעלה על הדעת להגן על יצירה כזו, אולם לו אמות המידה היו המאמץ וההשקעה בלבד, היתה יצירה כזו זוכה להגנה" (שם, בעמ' 166).

כב' הנשיא שמגר מציין כי ביהמ"ש העליון אימץ את הלכת סטרוסקי, כמובא לעיל, שבה הועמדה הדרישה למקוריות (היינו, כי אין מדובר בהעתקה אלא ביצירה שמקורה בטוען לזכות היוצרים). בעניין אינטרלגו הכריע ביהמ"ש העליון לטובת "גישת היצירתיות", שדורשת - לשם הכרה בזכות היוצרים - לא רק מקוריות אלא גם יצירתיות.

ב"כ התובע טוענים (בסעיף 17 לסיכומי התשובה שלהם) כי "היצירתיות הנדרשת ביצירה מקורית היא מינימלית" (ההדגשה שלי - י.ק.); אך ברור כי הנדבך הבסיסי וההכרחי להכרה בזכות יוצרים הוא, כי מדובר ביצירה שמקורה ביוצר הטוען לזכות, ואין מדובר בהעתקה.

11. על פי הראיות שלפני, התובע לא קיים את תנאי הסף של מקוריות היצירה. אני מקבלת את דבריו של המומחה, כי הלוגו מושא המחלוקת הוא העתקה של התצלום מאתר CPSC, ולפיכך אין מתקיימת דרישת-הסף, על פי הלכת סטרוסקי, "שהיצירה לא תהיה מועתקת מיצירה אחרת, אלא שמקורה יהיה ביוצרה, במחברה".

לעניין הפעולות שביצע התובע בתצלום מאתר CPSC, מסכימה אני עם דברי ב"כ הנתבעת, בסעיף 23 של סיכומיו, כי האמור בסיכומי ב"כ התובע, ולפיו התובע חזה בתצלום וצייר מחדש את גבולות המתז שבו, אינו תואם את התיאור שבתצהירו של התובע ובעדותו בביהמ"ש. תיאור הפעולות שמסר התובע בעדותו, אין בו כדי לשלול או להפריך את התמונה "החזותית" שעולה מנספחים 3 ו-4 לחוות דעת המומחה, ואשר מפורטת היטב בטקסט של חוות הדעת, והיא: כי התובע העתיק את התצלום מאתר CPSC, ואין בעבודתו המקוריות הדרושה להקמת זכות יוצרים בה. ב"כ הנתבעת תמך טיעון זה בפסיקה, ואף בספרו של המלומד, עו"ד ט. גרינמן:

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 **זכויות יוצרים**, ולפיהם העתקה יכולה להיות גם חלקית, גם תוך הגדלה או הקטנה של המקור,
2 וגם תוך שינוי המימד (העתקה תלת-מימדית של יצירה דו-מימדית).
3 ב"כ הנתבעת מצביע על כך שהלוגו שאושר על ידי מר ריף – זה שבמוצג ת/ 1 – הוא שונה מאד
4 מהצעותיו הקודמות של התובע, שהובאו בנספח נ/ 4 בתיק המוצגים של הנתבעת. לכך יש לצרף
5 את המסמך שבנספח נ/ 5 בתיק המוצגים של הנתבעת, שבו מנחה ריף את התובע להשתמש
6 בתצלומים של מתזים ושל היטלי-על שלהם אשר במסמך זה. הדבר תומך בגירסתו של ריף, כי
7 הוא היה זה שהחליט – לאחר שדחה את הצעות הלוגו שהתובע הכין – כי הלוגו יהיה בצורת
8 היטל-על של מתז. התובע טוען אמנם כי לא קיבל את מסמך ההנחיות האמור של ריף, אך הוא
9 עצמו אישר בעדותו את השוני המהותי בין כל הצעותיו הקודמות, שבנספח נ/ 4, לבין הלוגו
10 שבמוצג ת/ 1.
11 אין מחלוקת שהתובע "שתל" במרכז הלוגו את הלוגו הישן של הנתבעת, וזאת לבקשתו של מר
12 ריף, על מנת לקשר את הלוגו החדש ללוגו הישן. המומחה כתב בחוות דעתו כי לגבי אלמנט זה,
13 אין זה מקובל להעתיק את הלוגו הישן כמות שהוא, אלא מקובל לשלב אותו בלוגו החדש
14 בשינויים מסויימים; אולם לצורך ההכרעה בעניין **מקוריות** העבודה, לא התחשבתי בהערה זו,
15 כמו גם בכל ההערות **הטכניות** שבחוות דעת המומחה, אלא רק בשאלה: האם מדובר בהעתקה
16 של התצלום מאתר CPSC או ביצירה מקורית של התובע.
17 נוסף על שתילת הלוגו הישן של הנתבעת, הוסיף התובע, ברדיוס הפנימי של התצלום מאתר
18 CPSC, בחלקו העליון, את הספרות 1988 [שנת הייסוד של חברה דומה, אשר ריף ייסד
19 בארה"ב], ובחלקו התחתון – את שמה של הנתבעת.
20 תוספות-טקסט אלה, ומיקומן, תואמים במדויק את ההנחיות שרשם מר ריף בדף התצלומים
21 של מתזים והיטלי-על – הנספח נ/ 5 בתיק המוצגים של הנתבעת – שמופנה אל התובע ופותח
22 בקריאה: "xxxxx תתעורר!!!" כפי שצוין, התובע טוען כי הוא לא קיבל מסמך זה, אך מיקומם
23 של הכיתובים האמורים בלוגו תואם את ההנחיות שכתב בו ריף.
24 כך או כך, אין בשתילת הלוגו הישן ובהוספת הכיתובים האמורים כדי לשנות את המסקנה,
25 שהלוגו הוא העתקה של התצלום מאתר CPSC ולא יצירה מקורית של התובע.
26 אני מסכימה עם ב"כ התובע, כי גם אם הרעיון לעצב את הלוגו על פי תמונת היטל-על של מתז
27 הוא רעיון של ריף, ולא של התובע – אין בכך בלבד כדי לשלול זכות יוצרים של התובע בלוגו;
28 שהרי זכות היוצרים לא נועדה להגן על רעיון אלא על אופן הביטוי שלו.
29 על כן, גם אם מקורו של הרעיון במר ריף, וגם אם התובע "שתל" בלוגו החדש את הלוגו הקודם
30 של הנתבעת כמות שהוא, ואף כיתובים על פי הנחיותיו של ריף – בכל אלה, כשלעצמם, לא היה
31 כדי לשלול זכות יוצרים בלוגו, אילו אך היתה בו המקוריות שמתבטאת בהפשטה, בסיגנון,
32 ביצירתיות – כדוגמאות הלוגו שהביא המומחה בנספח 5 של חוות דעתו.
33 אולם הלוגו שיצר התובע הוא **העתקה** "אחד על אחד" של התצלום מאתר CPSC, ואין בו
34 המקוריות שנדרשת להקמת זכות יוצרים.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 אני מקבלת את טיעונו של ב"כ הנתבעת, כי מסקנה זו עולה באופן ברור מחוות דעת המומחה,
2 על נספחה, וכי התובע לא העמיד כל משקל-נגד לאמור בחוות דעת המומחה. התיאור שמסר
3 התובע בעדותו אודות מה שביצע בתצלום מאתר CPSC תואם פעולה של העתקה, וכך עולה אף
4 מהשוואה חזותית של הלוגו שבמוצג ת/ 1 עם הנספחים לחוות דעת המומחה, כאמור לעיל.
5 התובע לא המציא את תיק העבודה שלו, על מנת להפריך דברים אלה. הוא נימק זאת בכך
6 שהתצלומים שבנספח נ/ 5 לתיק המוצגים של התובעת אינם דומים לתצלום מאתר CPSC, ועל
7 כן לא ראה לנכון להמציא את תיק העבודה שלו (בעמ' 11 לפר'); אך למותר לומר שתשובה זו
8 אינה עניינית, כיוון שהמקורות שנדרשת מיצירה מוגנת נבחנת בהתייחס למקור אשר ממנו
9 נטען שהועתקה (היינו: לתצלום מאתר CPSC), ואין לכך קשר לתצלומים שבנספח נ/ 5.
10 בחקירה הנגדית שערך למומחה הדגיש ב"כ התובע את השוני בין היוצר (שנקרא "מעצב",
11 כשמדובר במוצר תעשייתי); לבין ה"ביצועיסט", שמתבקש לפעמים על ידי היוצר "להפיק" את
12 היצירה בדרך ובאמצעים הטכנולוגיים הדרושים. אבחנה זו אכן מסייעת להבדיל בין היוצר לבין
13 ה"ביצועיסט". אף המומחה הסכים ללא היסוס, כי ככל שקמה זכות יוצרים ביצירה, היא
14 שייכת ליוצר, ולא ל"ביצועיסט", גם אם היוצר העלה את יצירתו רק על דף נייר "כמו פעם".
15 אולם תמצית חוות דעתו של המומחה – במחלוקת שבלב עניינו – היא כי עבודתו של התובע לא
16 חרגה מגדר עבודתו של ה"ביצועיסט", וכי מבחינת "היצירה" – מדובר בהעתקה של התצלום
17 מאתר CPSC, ולא ביצירה מקורית.
18 לאחר שבחנתי את הלוגו שבמחלוקת אל מול התצלום מאתר CPSC, במיוחד כפי שמומחש
19 בנספח 3 לחוות דעת המומחה, מסקנתי היא כי אמנם מדובר בהעתקה של התצלום מאתר
20 CPSC, ולא ביצירה מקורית.
21
22 12. אני מסכימה עם ב"כ התובע, כי לצורך קיומה של זכות יוצרים, אין דרישה שהיוצר יהיה בעל
23 ניסיון או ידע מוקדם, ואין דרישה שיעמוד בתבחינים מקצועיים – טכניים של עיצוב תעשייתי
24 (כגון: שימוש בתוכנות מחשב מתאימות להפקה בדפוס), וכד'.
25 אולם ב"כ התובע עומדים בעצמם על הדרישה המכריעה: **"ובלבד שאין המדובר ביצירה**
26 **מועתקת" (בסעיף 16 של סיכומיהם).**
27 אך עבודת התובע, מושא המחלוקת, אינה עומדת בדרישה בסיסית זו.
28 ב"כ התובע טוענים כי אין זה נכון שהלוגו הועתק מהתצלום מאתר CPSC, וכי **"בענייננו**
29 **התמונה שהיתה להשראה איננה חלק מהותי כלל וכלל בלוגו שיצר התובע"** (בסעיף 18
30 לסיכומי התשובה).
31 אני דוחה טענה זו, כיוון שהיא נסתרת על ידי הראיות שלפני. הזהות בין היטל-העל של המתז,
32 כפי שהוא בלוגו שבמחלוקת, לבין התצלום מאתר CPSC, היא בולטת לעין.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 בחוות דעת המומחה מובאת אסמכתא "מקצועית" לזהות חזותית זו, והמומחה אף פירט את
2 פרטי המרכיבים, לרבות הרדיוס הפנימי של המתז וכיווני האור והצל, שמראים כי מדובר
3 בהעתקה "אחד על אחד".
4 בכך לא קיים התובע את הדרישה הבסיסית לשם הכרה בזכות יוצרים: כי אין מדובר בהעתקה
5 אלא ביצירה מקורית.
6 למען הסר ספק: אין מחלוקת כי היוצר יכול לשאוב השראה מעצם קיים, לרבות מיצירה
7 אחרת. הדבר מומחש בדוגמאות של סמלילים בעלי מקוריות ויצירתיות, שבנספח 5 לחוות דעת
8 המומחה. אולם כאן אין מדובר ב"שאיבת השראה", אלא בהעתקה של התצלום מאתר CPSC,
9 שבו "שתל" התובע את התוספות שצויינו, אך אין בכך כדי לשנות את העובדה שתצלום המתז
10 הועתק על ידו "אחד על אחד".
11 איני מקבלת את ההשוואה שעורכים ב"כ התובע, בסעיף 23 של סיכומיהם, עם השלט שהוכר
12 כמוגן בזכות יוצרים, בעניין **סטרוסקי** שנוצר לעיל. שם חיברו התובעים מרכיבים קיימים
13 ליצירה חדשה, שמקורה בהם, ושאינה העתק של יצירה אחרת; ואילו הלוגו בענייננו הוא
14 העתקה של התצלום מאתר CPSC.
15 לא מצאתי ממש אף בטיעון, בסעיף 24 לסיכומי ב"כ התובע, כאילו המומחה, בחקירתו הנגדית,
16 טען ל"יצירתיות" ומקוריות, לגבי הלוגו שלו-עצמו, או לגבי תצלום של קנקן קפה, שהוצג באתר
17 האינטרנט שלו, למרות שלשיטתו של ב"כ התובע בוצעו בהם פעולות דומות לאלה שביצע
18 התובע לגבי התצלום מאתר CPSC. ב"כ הנתבעת טען לעניין זה, בצדק, כי בהליך דנן לא
19 הועלתה טענה בעניין קיומה של **זכות יוצרים** - לגבי הלוגו של המומחה או לגבי לוגו שמבוסס על
20 קנקן הקפה - ושאלה זו אינה עומדת כלל לדיון, לגבי אותן עבודות. לפיכך לא הוצגו טיעונים
21 וראיות לגבי העבודות הללו, ואין בסיס להשוואה לעניין של זכות היוצרים בלוגו מושא
22 המחלוקת.
23 עוד טוענים ב"כ התובע, כי התובע התבסס בעבודתו רק על היטל-העל של המתז, שהוא "**אלמנט**
24 **שאינו מוגן בתמונת האובייקט התעשייתי עצמו**" (בסעיף 25 לסיכומיהם). אף בטענה זו אין
25 ממש, כיוון שהשאלה אינה: האם התצלום מאתר CPSC הוא "מוגן", או אם הוא מהווה רק
26 חלק מהמוצר התעשייתי (שהוא המתז השלם); אלא השאלה היא: האם הלוגו שבמחלוקת הוא
27 העתקה של התצלום מאתר CPSC, או יצירה מקורית של התובע.
28 כאמור, מסקנתי היא כי מדובר בהעתקה ולא ביצירה מקורית.
29 ב"כ התובע טוענים עוד כי העובדה שהנתבעת משתמשת בלוגו, פרי עבודת התובע, מוכיחה שיש
30 בו מקוריות ויצירתיות. איני מקבלת טענה זו.
31 אין מחלוקת כי עניין **זכות היוצרים** בלוגו לא הועלה כלל במגעים בין הצדדים, לא בשלבים של
32 הזמנת העבודה וביצועה, וגם לא לאחר שנתגלעה ביניהם המחלוקת בעניין תשלום התמורה
33 לתובע. כפי שצויין, בתביעה הקטנה שהגיש תבע התובע רק את שכרו. התביעה על בסיס זכות

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1 יוצרים הועלתה לראשונה רק בכתב התביעה המתוקן, שהוגש ביום 10.3.10, קרוב לשנתיים
2 לאחר ביצוע העבודה.
3 אין קשר ענייני בין קיומה או אי קיומה של זכות יוצרים בלוגו, לבין השימוש בו על ידי
4 הנתבעת. הנתבעת יכולה להשתמש בלוגו, כפי שהיא עושה, גם אם אינו מהווה יצירה שיש בה
5 זכות יוצרים. גם לוגו, שהוא העתקה של התצלום מאתר CPSC, בתוספת אלמנטים שהושתלו
6 בתצלום המועתק בעבודה של "ביצועיסט", יכול לשמש את הנתבעת. עצם העובדה של השימוש
7 בלוגו על ידי הנתבעת אינו מהווה איפוא "ראייה" למקוריות העבודה.
8
9 13. הפועל היוצא ממסקנתי, שהלוגו מושא התביעה הוא העתקה, ואינו יצירה שמקורה בתובע, הוא
10 כי לא קמה לתובע זכות יוצרים בו.
11 על כן אני דוחה את התביעה על כל מרכיביה, שמבוססים על קיומה של זכות יוצרים.
12 בכך מתייתר הצורך לדון בנפרד בכל אחד ממרכיבי הפיצוי שנתבעו בגין פגיעה בזכויות יוצרים
13 (הפרת זכות היוצרים החומרית, לרבות שאלת הבעלות בזכות זו, והאם לפי תנאי ההתקשרות
14 היתה הנתבעת רשאית להשתמש בלוגו טרם ששילמה עבורו, אם לאו; הפרת הזכות המוסרית;
15 פיצוי בגין אובדן מוניטין).
16 אציין כי גם לו קיבלתי את טענת התובע בדבר קיומה של זכות היוצרים, איני סבורה כי היה
17 מקום לקבל את הטענה כי יש הפרה עצמאית ונפרדת של הזכות, לגבי כל אחד מ- 56 פרטי
18 "ניירות העריכה" (כמונח שנקט התובע בהצעת המחיר שלו), היינו – מדבקות שונות ויישומים
19 אחרים של הלוגו, שבכולם משמש אותו לוגו עצמו.
20 אולם משמצאתי כי לא קמה לתובע זכות יוצרים בלוגו, אין צורך בדיון מפורט בנקודה זו.
21
22 14. אשר לשכרו של התובע, שטרם שולם: כפי שצוין, בתביעה הקטנה שהגיש תבע התובע רק את
23 שכר עבודתו, בתוספת פיצוי בגין עוגמת נפש; ורק עם הגשת כתב התביעה המתוקן, בבכימ"ש
24 השלום, הועלתה לראשונה טענת זכות היוצרים. אני מסכימה עם דברי ב"כ הנתבעת, כי
25 הסכסוך לא היה מגיע לפתחו של ביהמ"ש, לו הוסדר עניין תשלום שכרו של התובע.
26 ב"כ הנתבעת ציין בסיכומיו מספר דוגמאות מן הפסיקה, למקרים של סכסוך חוזי-כספי אשר
27 הועתק, במסגרת התביעה, אל מגרש דיני זכויות היוצרים.
28 הסעדים שנכללו בכתב התביעה המתוקן היו רק אלה שמבוססים על טענת זכות היוצרים, ולא
29 נכלל בו סעד של תשלום שכרו של התובע - אשר אין מחלוקת שלא שולם – כסעד חלופי לסעדים
30 הכספיים שעל בסיס זכות היוצרים.
31 לעומת זאת, בתצהיר עדותו הראשית **"שב התובע למכורתו"** (כלשונו של ב"כ הנתבעת,
32 בסעיף 6 של סיכומיו), וציין גם את זכותו לשכרו שטרם שולם.
33
34

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

ומאידך, ציין ב"כ התובע (בעמ' 10 לפר'), כי עניינו של משפט זה "הוא בזכות יוצרים ולא בשכר עבודה". גם בסיכומיהם של ב"כ התובע אין בקשה לסעד של פסיקת שכר עבודתו של התובע שטרם שולם.

לעומת זאת, טען מר ריף בעדותו כי הוא מצידו ניסה "מהיום הראשון", כלשונו, לשלם לתובע את שכרו, אך התובע לא היה מוכן לקבל את הסכום של 4,500 ₪ ומע"מ, כפי שסיכם עם מר בן עמי ז"ל, אלא עמד על תשלום של סכום גבוה יותר, שכלל תוספת של שעות עבודה ועוגמת נפש. מר ריף טוען כי שעות העבודה הנוספות נבעו במידה רבה מטעויות של התובע, ועל כן אינו רשאי לחייב את הנתבעת לגביהן; וכן – כי בשל העיכוב בעבודה והליקויים בה, גרם התובע לנתבעת נזקים של ממש, כפי שפורטו בתצהירו ובעדותו של ריף, ועל כן אינו זכאי לפיצוי בגין עוגמת נפש.

אולם את הסכום כפי שסוכם בין התובע לבין מר בן עמי ז"ל, טוען מר ריף שהיה מוכן לשלם לתובע (התובע מצידו כופר בטענה זו).

מדבריו אלה של מר ריף עולה מעין הודאת בעל-דין, כי הסכום של 4,500 ₪ ומע"מ מגיע לתובע, בהתאם לסיכום עם מר בן עמי ז"ל.

כמו כן, ב"כ הנתבעת מפנה, בסעיף 45 של סיכומיו, לפסק דינו של בימ"ש השלום בתל-אביב, במקרה שניסבותיו דומות לשלנו, שאף בו לא מצא ביהמ"ש בסיס לתביעה על פי דיני זכות היוצרים, אך חייב את הנתבע לשלם לגרפיקאית התובעת את שכר העבודה כפי שסוכם ביניהם (ת.א. 42295/06 פוגטש נ.אביב). שמע מיניה, בעליה של הנתבעת, ובא-כוחה, רואים את תשלום שכרו של התובע, בסכום האמור, כמענה לתביעתו, על פי מהותה האמיתית.

אף אני סבורה כי בנסיבות של מקרה זה, יש מקום לחייב את הנתבעת לשלם לתובע את שכרו שטרם שולם - בסכום כפי שסוכם בין התובע לבין מר בן עמי המנוח – ולו לפני משורת הדין (בשל אי הכללתו של סעד זה בכתב התביעה המתוקן).

הטעמים לכך: אין מחלוקת כי הנתבעת עושה שימוש בלוגו שהוא פרי עבודתו של התובע, ואין מחלוקת כי הנתבעת לא שילמה לתובע את שכרו עבור עבודתו בהכנת הלוגו.

גם אם אין לתובע זכות יוצרים בעבודה זו, אין בכך כדי לגרוע מזכותו לשכר עבור העבודה שהשקיע, ואשר הנתבעת עושה בה שימוש.

כאמור, הנתבעת לא חלקה על כך שמגיע לתובע תשלום. היא חלקה רק על הסכום שתבע, מעבר לסכום שסיכם עם מר בן עמי המנוח, ואשר אותו הנתבעת מוכנה לשלם.

בשל אי הכללת הסעד של תשלום השכר במסגרת כתב התביעה המתוקן, לא נתבררה המחלוקת לגבי הסכום שהתובע תבע (בסך כ- 2600 ש"ח), מעבר לסכום המוסכם, ואשר נטל הוכחתו הוא על התובע. אציין לעניין זה כי התובע לא העיד מטעמו את הגרפיקאית מבית הדפוס, למרות שבשלבנים המוקדמים של ההליך ביקש לעשות כן, ואף לא המציא את מסמך האישור מבית הדפוס, בדבר המרת הקבצים שלו באופן הנכון, מסמך אשר התובע טען שמצוי ברשותו.

לפיכך אפסוק לתובע רק את הסכום שאינו שנוי במחלוקת, בסך 4,500 ₪ בתוספת מע"מ ובצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום 12.6.08 (המועד שבו מסר התובע למר בן עמי את קובצי

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

העבודה וקיבל את אישורו לתשלום הסכום), ועד לתשלום בפועל (המע"מ יהיה כשיעורו ביום
12.6.08).

15. התובע תבע פיצוי גם בגין עוגמת נפש, אך אני דוחה מרכיב זה של התביעה (שנותר רלבנטי רק
בהתייחס לשכר עבודתו של התובע).
עוד בשלב של התביעה הקטנה היה ברור כי עם מעט רצון טוב, ושקילה סבירה של מאזן עלות-
תועלת, יכלו הצדדים בנקל ליישב את המחלוקת ביניהם.
אין בידי לומר כי השגת ההסכמה הוכשלה דווקא על ידי הנתבעת. גם אם מר ריף סירב תחילה
לשלם לתובע את הסכום שסיכם עם מר בן עמי המנוח, הרי הוא היה נכון לעשות זאת, לפחות
לאחר שהוגשה התביעה הקטנה, אך התובע לא היה מוכן להסתפק בסכום שסוכם.
בכתב התביעה המתוקן, בבימ"ש השלום, העתיק התובע את הסכסוך, ללא הצדקה, אל "מגרש
זכויות היוצרים" ובכך גרר את הנתבעת להליך יקר וממושך, לרבות הוצאות המומחה מטעמה
ושכ"ט עו"ד.
בנסיבות אלה, עוגמת הנפש שנגרמה לנתבעת אינה פחותה מזו שנגרמה לתובע, ואין מקום
לפיצוי התובע בגין עוגמת נפש.

16. לסיכום:

משמצאתי כי הלוגו מושא התביעה הוא העתקה של התצלום מאתר CPSC, וחסרה בו מקוריות
היצירה, שמהווה תנאי לזכות יוצרים – דוחה אני את תביעתו של התובע לגבי כל המרכיבים
שמושגתים על זכות יוצרים.
התובע ישלם לנתבעת שכ"ט עו"ד בסך 19,000 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד
לתשלום בפועל; וכן את הוצאות חוות דעתו של המומחה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום
הוצאתו ועד לתשלום בפועל.
מהטעמים שהובאו בסעיף 14 לעיל, מחייבת אני את הנתבעת לשלם לתובע את שכרו בסך 4,500
₪ ומע"מ, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום 12.6.08 ועד לתשלום בפועל.
לעניין זה, איני פוסקת לזכות התובע הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד, כיוון שבכתב התביעה
בבימ"ש השלום לא נכלל הסעד של תשלום שכרו, והוא נפסק לפני משורת הדין, כפי שבואר
לעיל.

7. המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 22000-10-09 שטרית נ' בע"מ

תיק חיצוני:

1

2

3

ניתן היום, כ"ט סיוון תשע"ד, 27 יוני 2014, בהעדר הצדדים.

יעל קלוגמן, שופטת

4

5

6

7

8

9

10